

معرفی کانون فرهنگی و هنری

کانونهای فرهنگی و هنری مساجد مراکزی هستند که در کنار مساجد و با استفاده از نیروهای متخصص و متعهد با انجام فعالیتهای مختلف فرهنگی و هنری زمینه حضور موثر و معنوی نوجوانان و جوانان را در مساجد فراهم می آورند. با عنایت به تنوع فعالیت این مراکز در محورهای قرآنی، آموزشی، فرهنگی، هنری، پژوهشی، ورزشی و ... و به منظور ساماندهی، هماهنگ سازی و استاندارد سازی فعالیت های مذکور و همچنین به منظور آگاهی از ظرفیت ها و قابلیت های کانون های کل کشور، دبیرخانه ستاد عالی برآن شد برنامه های ذاتی و فعالیت های قابل ارائه در این مراکز را به صورت مدون در اختیار کانونها قرار دهد تا علاوه بر رشد تصاعدی فعالیت ها، زمینه خودکفایی و خودگردانی برنامه ای کانونها را نیز فراهم آورد.

امام جماعت :

امام جماعت محترم مسجد، به عنوان مدیر مسجد و رکن اصلی کانون شمرده می شود و کلیه برنامه های کانون باید با هماهنگی ایشان انجام شود. امام جماعت با حضور خود در برنامه ریزی کانون، ضمن نظارت بر روند دینی اجرای برنامه ها، جهت دهی معنوی فعالیتها را صورت می دهد.

نقش امام جماعت در تبلیغ برنامه های کانون در بین نمازگزاران بسیار پررنگ و حائز اهمیت است و حضور امام جماعت در برنامه ریزی فعالیتها، باعث ایجاد یک نوع امنیت خاطر مومنین می گردد که این امر نیز موجب حضور هرچه بیشتر مخاطبین در کانون می شود.

فعالیت های امام جماعت:

- ❖ تعیین مدیر مسئول با هماهنگی هیات امناء مسجد
- ❖ نظارت بر انتصاب هیات مدیره کانون
- ❖ مشارکت در برنامه ریزی فعالیت های کانون
- ❖ نظارت بر فعالیت های کانون
- ❖ حمایت معنوی از برنامه های کانون

توصیه ها و اصول حاکم:

۱- امام جماعت با استحکام بخشیدن به ارتباطات بین هیئت امناء مسجد و هیئت مدیره کانون، راه را برای اجرای برنامه های کانون هموار می نماید.

- ۲- حضور امام جماعت در برنامه های کانون و بیان رهنمودهای اخلاقی ایشان باعث ایجاد امنیت روانی بین مجریان برنامه ها می‌گردد.
- ۳- بازدید امام جماعت از فضای آموزشی و نحوه ی تدریس اساتید، موجب تقویت نقاط قوت و رفع نقاط ضعف احتمالی می‌گردد.
- ۴- بازدید امام جماعت از ظرفیت های و قابلیت های کانون باعث ایجاد حمایت ایشان از کانون و در نهایت مشارکت بیشتر اعضاء هیئت امناء مسجد در گسترش فضا و تجهیز کانون می‌گردد.
- ۵- حضور امام جماعت مسجد در برنامه ها و آموزش های عقیدتی و دینی ارتقاء هرچه بیشتر آگاهی اعضاء کانون در مسائل دینی را در پی خواهد داشت.

مدیر مسئول کانون

مدیر مسئول کانون یکی از ارکان اصلی کانون محسوب می‌شود، که مسئولیت برنامه ریزی و مدیریت اجرایی برنامه های کانون را به عهده دارد. بی شک درایت و تیزبینی مدیر مسئول و استفاده از ظرفیته های منطقه ای در رونق فعالیت های کانون ، می تواند از کانون ، یک مجتمع بزرگ فرهنگی و هنری بسازد.

فعالیت های مدیر مسئول:

- تکمیل چارت سازمانی کانون و اعلام به دبیرخانه
- تعیین معاونین کانون و صدور حکم
- سیاست گذاری برنامه با هماهنگی امام جماعت
- تدوین گزارش های عملکرد کانون
- نظارت بر فعالیته گروههای فرهنگی ، هنری ، آموزشی و ...
- مشارکت با هیئت امنای مسجد
- برقراری تعامل با مسئولان محله و منطقه
- تلاش در جهت تجهیز و توسعه کانون
- تامین اعتبار برنامه ها از طریق درآمد زایی کانون و جذب بودجه مردمی و دولتی
- صدور دستور هزینه طبق ضوابط و تایید اسناد مالی
- ارتباط مستمر با دبیرخانه استان
- شناسایی ظرفیت های کشوری ، استانی و شهرستانی و استفاده از ظرفیت ها

توصیه ها و اصول حاکم:

۱. مدیر مسئول حلقه وصل بین دبیرخانه و واحدهای کانون می باشد و آیین نامه ها و بخشنامه ها را به صورت بومی درآورده و قابلیت اجرایی آنرا فراهم می کند.
۲. مدیر مسئول حلقه وصل بین کانون با هیئت امناء و امام جماعت است و ارائه منظم گزارش ها و عملکرد کانون می تواند حمایت همه جانبه ایشان را به دنبال داشته باشد.
۳. مدیر مسئول با اخذ معرفی نامه از دبیرخانه استان ، با مراکز علمی ، فرهنگی ، ورزشی ، تفریحی و ... ارتباط برقرار کرده و ظرفیت های مرتبط را در کانون اجرا می نماید.
۴. مدیر مسئول ضمن نظارت بر عملکرد مالی کانون ، تراز مالی کانون را مثبت نگه می دارد.
۵. مدیر مسئول در برنامه ریزی کانون و فعالیت های گروه ها ، با همکاری شورای طرح و برنامه ، راهکارهای اساسی و اصول کلی را مشخص می سازد.
۶. مدیر مسئول باید در انتخاب معاونین کانون دقت نظر داشته و از کارشناسان و معتمدین استفاده کند.
۷. مدیر مسئول باید تلاش نماید هزینه های مورد نیاز کانون را از طرق مختلف مانند برگزاری دوره های آموزشی و برنامه های درآمد زا و همچنین ارتباط با مراکز فرهنگی و دولتی تامین نماید و نظارت کامل بر حسن هزینه کرد اعتبارات داشته باشد
۸. مدیر مسئول باید با مراکز معتبر مالی ارتباط برقرار نموده و حساب بانکی بنام کانون افتتاح نماید.
۹. مدیر مسئول باید بر عملکرد گروه ها نظارت داشته باشد و نسبت به عزل و نصب عوامل کانون تمامی جوانب را در نظر بگیرد
۱۰. نظارت کامل بر سیاست های جاری گروهها و برنامه های ایشان از دیگر وظایف مدیر مسئول خواهد بود.

رابط کانون و رابط خواهران کانون

رابط کانون نقش جانشینی مدیر را داشته و همزمان در کنار مدیر و در غیاب او فعالیت های کانون را پیگیری و با ارائه راهکارهای مناسب به مدیر کانون جهت برنامه های کانون همکاری دارد.

وظایف:

- ارتباط مستمر با دبیرخانه کانونهای مساجد استان و سایر ادارات
- مدیریت کانون در غیاب مدیر مسئول کانون
- نظارت بر وظایف مسئولان کانون و ارائه گزارش به مدیر کانون

فعالیت های رابط کانون :

✓ دریافت مکاتبات و اقلام مربوط به کانون

- ✓ تشکیل جلسات شورای طرح و برنامه کانون
- ✓ تهیه طرح ها و برنامه های متنوع
- ✓ دعوت به همکاری از نیروهای متعهد و مجرب در زمینه فعالیت های برنامه ای با هماهنگی مدیر مسئول
- ✓ تلاش در جهت شناسایی و جذب امکانات و منابع مالی محلی/منطقه ای (مردمی یا دولتی)
- ✓ ارزشیابی از روند تحقق و اجرای طرح ها و برنامه های مصوب
- ✓ اجرایی کردن برنامه های ابلاغی از سوی دبیرخانه استان
- ✓ برنامه ریزی در جهت تحقق اصول و سیاست های سالانه ابلاغی از سوی دبیرخانه استان تدوین آیین نامه ها و دستورالعمل های بخشی در چارچوب وظایف محوله
- ✓ سایر موارد ارجاعی

مسئول امور خواهران کانون:

در دیدگاه نظام مند دینی چهار محور به عنوان شاخص برای مشارکت اجتماعی زنان مورد توجه قرار می گیرد. این محورها را می توان شامل نیازهای واقعی فرد و جامعه ، توجه به توانایی های فردی ، توجه به وظایف انسانی و الهی و توجه به محیط فعالیت دانست . با توجه به این محورها واحد خواهران در کانون های فرهنگی و هنری مساجد جهت حضور موثر بانوان در نظر گرفته شده است که سه وظیفه ی اصلی اجرا، جذب و ساماندهی و درآمد زایی مربوط به خواهران را بعهده دارد. هر کانون یکی از بانوان عضو با شرایط زیر را به عنوان رابط بانوان به مسئول واحد خواهران دبیرخانه معرفی می نماید.

شرایط سنی : حداقل ۱۸ و حداکثر ۳۰ سال

شرایط تحصیلی : کارشناسی یا دانشجو و ترجیحاً حوزوی

شرح وظایف:

- ۱- شناسایی نیروهای مستعد در کانون ها در امور بانوان و معرفی آن به کارشناس خواهران
- ۲- انقال مسائل و مشکلات امور بانوان (عضو – مسئول کانونها) به کارشناس خواهران در دبیرخانه
- ۳- پیگیری برنامه ها و طرح های در حال اجرا (اختصاصی بانوان) در سطح کانون
- ۴- تشکیل بانک اطلاعات خواهران کانون و تحویل آن به مسئول واحد خواهران دبیرخانه
- ۵- تعامل و ارتباط با مسئول واحد خواهران دبیرخانه
- ۶- همفکری و همیاری با کارشناس خواهران در برنامه ریزی های مربوط به خواهران

۷- تعامل با فرمانده بسیج خواهران مسجد

معاون آموزش و پژوهش

اهمیت موضوع آموزش و میزان تاثیر گذاری آن بر کیفیت برنامه ها و رشد افراد بر کسی پوشیده نیست. بر همین اساس یکی از ارکان اصلی و تاثیر گذار کانون ، معاونت آموزش می باشد. برنامه ریزی و سیاستگذاری در خصوص مطالعات و بررسی های لازم به منظور شناخت نیازهای تحقیقاتی و آموزشی کانون از مهمترین وظایف معاونت آموزش و پژوهش در کانون است و با شناخت کافی نسبت به اجرای برنامه های آموزشی و پژوهشی گامهای موثری را در کانون بردارد.

فعالیت های معاون آموزش و پژوهش:

- برنامه ریزی و اجرای کلاس های آموزشی
- تشکیل هسته های پژوهشی
- شناسایی ظرفیت های آموزشی منطقه
- ارتقاء سطح دانش قرآنی اعضای کانون
- تشکیل کمیسیون آموزشی
- تشکیل کمیته تحقیقاتی
- نیازسنجی آموزشهای مورد نیاز اعضا
- نظارت بر حسن اجرای آموزش ها

توصیه ها و اصول حاکم:

۱. تدوین سیاست ها و خط و مشی آموزشی و تحقیقاتی کانون.
۲. اتخاذ تدابیر لازم جهت برقراری ارتباط با مراکز مطالعاتی و تحقیقاتی به منظور تبادل تجارب و اطلاعات.
۳. ساماندهی آموزش های مورد نیاز اعضای کانون .
۴. هماهنگی و نظارت بر تشکیل گروه های مختلف آموزشی .
۵. جذب و به کارگیری شخصیت های قرآنی ، علمی ، و پژوهشی .
۶. راه اندازی واحد پژوهش کانون و برگزاری دوره های آموزشی مورد نیاز.
۷. برنامه ریزی جهت توسعه آموزش های علوم قرآنی و معارف اسلامی .
۸. تهیه و تنظیم و پیشنهاد بودجه مورد نیاز حوزه مربوطه .
۹. هماهنگی با مراکز مختلف آموزشی .

۱۰. تلاش در جهت اعطاء مدرک پایان دوره برای کلیه دوره های آموزشی با همکاری مراکز ذی صلاح.
۱۱. ارتباط با سایر انجمن ها و موسسات و نهادهایی که در امور آموزشی و ترویجی نقش دارند.

معاون فرهنگی و هنری

نقشی که فرهنگ و هنر در هر مکتبی دارد نقش فوق العاده مهمی است و فرهنگ سازی در هر جامعه ای یکی از مشکل ترین فعالیت هاست و عموماً هنر در خدمت فرهنگ قرار میگیرد تا بتواند آن را در مخاطب به بهترین نحوی نفوذ دهد. در این میان نکته ای که نباید از آن غفلت شود توجه به این اصل است که فرهنگ و هنر مسجدی باید در خدمت مسجد و گسترش فرهنگ دینی باشد. کانون های فرهنگی و هنری مساجد باید ضمن شناسایی ظرفیت های فرهنگی مورد تایید دین اسلام، از هنر اصیل استفاده نمایند تا این فرهنگ را در جامعه گسترش دهد.

فعالیت های معاون فرهنگی و هنری:

- ❖ برنامه ریزی و اجرای برنامه های فرهنگی و هنری
- ❖ تشکیل کمیسیون هنری و راه اندازی گروههای مختلف هنری
- ❖ شناسایی ظرفیت های فرهنگی و هنری منطقه
- ❖ زمینه سازی جهت شرکت اعضاء کانون در رقابت های هنری
- ❖ راه اندازی جشنواره ها و مسابقات فرهنگی، هنری
- ❖ راه اندازی واحد اردو و گردشگری
- ❖ برگزاری نمایشگاه آثار و دستاوردها
- ❖ راه اندازی واحد مراسم و همایش

توصیه ها و اصول حاکم:

۱. تدوین سیاست ها و خط مشی فرهنگی و هنری کانون با استفاده از اصول و سیاست های تدوین شده در دبیرخانه ستاد عالی
۲. اتخاذ تدابیر لازم جهت برقراری ارتباط با مراکز فرهنگی و هنری منطقه به منظور تبادل تجارب و اطلاعات و همکاری متقابل
۳. ساماندهی آموزش های هنری مورد نیاز منطقه با هماهنگی واحد آموزش
۴. هماهنگی و نظارت بر تشکیل گروههای فرهنگی و هنری
۵. جذب و به کار گیری شخصیت های فرهنگی و هنری

۶. توجه به هنرهای اصیل دینی
۷. به کارگیری هنر به عنوان ابزاری برای جذب مخاطبین نوجوان و جوان مسجد
۸. راه اندازی واحدهای اردویی ، مناسبتی ، همایشی و ... با استفاده از نیروهای متخصص در یکی از زمینه های مذکور
۹. استفاده از ظرفیتهای هنری منطقه
۱۰. تلاش در جهت اعطاء مدرک پایان دوره برای کلیه دوره های آموزشی با همکاری مراکز ذی صلاح
۱۱. ارتباط با سایر انجمن ها و موسسات و نهادهایی که در امور فرهنگی و هنری نقش دارند.

معاون اداری و مالی

یکی از ارکان مهم هر فعالیت ، داشتن مدیریت منابع اقتصاد بصورت صحیح می باشد. در روایات اهل بیت علیهم السلام آمده است یکی از ارکان کمال عبارت است از "الاقتصاد فی المعیشه" بر همین اساس لازم است در هر کانون فرهنگی و هنری ، معاونتی وجود داشته باشد تا فعالیت های مربوط به مالی و اداری و منابع انسانی کانون را مدیریت نماید تا علاوه بر استفاده بهینه از منابع موجود ، جهت جذب منابع جدید و تامین نیازهای تشکیلاتی و برنامه ای کانون نیز اقدامات موثری انجام شود.

فعالیتهای معاون اداری و مالی:

- ❖ برنامه ریزی جهت نحوه انجام هزینه ها
- ❖ تهیه دفاتر اداری و مالی و حسابداری استاندارد
- ❖ شناسایی ظرفیتهای مالی و انسانی منطقه
- ❖ تلاش در جهت انجام برنامه های درآمد زا
- ❖ تشکیل گروه اقتصادی بین اعضاء فعال کانون
- ❖ ساماندهی و تقسیم کار بین نیروهای کانون
- ❖ نیازسنجی مالی و انسانی
- ❖ نظارت بر حسن مصرف منابع مالی
- ❖ کنترل و ثبت هزینه ها
- ❖ ساماندهی و ثبت امکانات و تجهیزات کانون

توصیه ها و اصول حاکم:

۱. تدوین سیاست ها و خط مشی اقتصادی کانون و تاکید بر مشارکت مردمی
۲. اتخاذ تدابیر لازم جهت برقراری ارتباط با مراکز دولتی و غیر دولتی برای تامین نیازهای مالی

۳. نظارت بر امور مربوط به دبیرخانه ، بایگانی مکاتبات و گزارشات فعالیت‌های کانون
۴. هماهنگی و نظارت بر فعالیت تدارکات پشتیبانی و خدمات کانون
۵. اجرای کلیه قوانین و مقررات مربوط به امور اداری مالی و معاملاتی
۶. تلاش در جهت ارتقاء سطح آگاهی اعضاء کانون در زمینه های اقتصادی
۷. تهیه و تنظیم بودجه مورد نیاز واحدهای مختلف
۸. تلاش در جهت مثبت نگه داشتن تراز مالی کانون
۹. نظارت بر صدور احکام و قراردادهای و ماموریت ها و اردوها
۱۰. تهیه دفاتر و اسناد ثبت امور اداری و مالی، اموال و انبار کانون
۱۱. تلاش در جهت جذب مشارکتهای مردمی و جذب کمک از خیرین و سایر نهادها
۱۲. صرفه جویی و استفاده بهینه از منابع مالی و حراست از امکانات و تجهیزات کانون

اهم فعالیت های فرهنگی و هنری و آموزشی کانونها

فعالیت‌های آموزشی : برگزاری برنامه های آموزشی در قالب کلاس آموزشی و نشست آموزشی

کلاس های عقیدتی	کلاس های احکام	تاریخ اسلام	اخلاق اسلامی
روانشناسی دینی	آیه های زندگی	مدیریتی	کمک درسی
تربیت مربی	اردوهای آموزشی	کامپیوتر	ورزشی

فعالیت های قرآنی: برگزاری کلاسهای آموزشی قرآن در سطوح مختلف سنی جوانان و نوجوانان و برگزاری نشست ها و جلسات قرآنی به شرح زیر

تلاوت نور	طرح ویژه ماه مبارک رمضان	مفاهیم و تفسیر	آموزش روخوانی و روانخوانی
ترتیل و قرائت	آموزش قرآن برنامه ابلاغی	نهضت قرآن آموزی	نمایشگاه قرآن
حفظ قرآن	مشارکت در طرحهای قرآنی	محفل انس با قرآن	

فعالیت های گروه پژوهش : شناسایی افراد علاقه مند به کار پژوهشی و تحقیقاتی و تشکیل هسته پژوهش

تولید مقاله	راه اندازی بانک پژوهشی	نشست های تخصصی	طرح های پژوهشی
تولید کتاب	تشکیل هسته های پژوهشی	آموزش پژوهشگران	نظر سنجی رسمی

فعالیت های گروه مشاوره: برگزاری جلسات مشاوره برای عموم مردم با دعوت از اساتید مجرب

مشاوره های تحصیلی	مشاوره های خانواده	مشاوره های اقتصادی	آسیب های اجتماعی
مشاوره های بهداشتی	مشاوره های ازدواج	آموزش پژوهشگران	نظر سنجی های شغلی

فعالیت های گروه هنر: برگزاری کلاسهای هنری و دعوت از اساتید مجرب هنری در رشته های زیر

تذهیب و نگارگری	خوشنویسی ، نقاشی	صنایع دستی	سرود و تواشیح
عکاسی	تئاتر	فیلم	نمایشگاه آثار هنری

فعالیت های کتابخانه کانون : ساماندهی و فعال نمودن کتابخانه و عضو گیری و انجام فعالیت های زیر

مسابقات کتابخوانی	نقد و بررسی کتاب	آموزش نویسندگی	نمایشگاه کتاب
ترویج فرهنگ کتابخوانی	فهرست نویسی کتب	نرم افزار کتابخانه	عضو گیری

فعالیت های گروه ورزش: همان طور که ورزش در سطح جامعه از مخاطب پذیری بالایی برخوردار است ، برنامه های ورزشی در کانون ها نیز از عوامل اصلی جذب مخاطب می باشد. اعضاء در کنار استفاده از خدمات گوناگون فرهنگی و هنری کانون ، می توانند در یکی از رشته های ورزشی نیز به صورت حرفه ای و یا غیر حرفه ای فعالیت نمایند که این امر موجب پرورش قهرمانان و پهلوانان مسجدی خواهد بود. از این رو برنامه ریزی دقیق و استفاده از مربیان با تجربه و با انگیزه می تواند تیم های ورزشی موثری را در کانون به وجود آورد.

ورزش های رزمی	رشته های دو میدانی	تنیس روی میز	فوتسال و فوتبال
استخر و شنا	والیبال و بسکتبال	بدنسازی	پیاده روی و کوهپیمایی

فعالیت های گروه اردوها : به منظور تشویق و ترقیب اعضای کانون و حضور پر رنگ تر در برنامه های

کانون با برگزاری اردوهای زیر

اردوهای زیارتی سیاحتی	اردوهای ورزشی	بازدیدهای فرهنگی	بازدید های علمی
بازدید آموزشی ترویجی			

فعالیت های گروه رسانه و نشریات : تهیه نشریه به منظور تقویت توانمندیها و خلاقیت های رسانه ای و برگزاری دوره های آموزشی مربوط به فعالیتهای رسانه ای برای تعدادی از اعضاء علاقه مند.

فصلنامه ها	ماهنامه	ویژه نامه ها	بولتن های داخلی
نشریات تجربی	روزنامه دیواری	سایت اینترنتی	وبلاگ کانون

فعالیت های گروه مراسم و زیارت:

مناسبت های ملی و مذهبی	شهادت ها و رحلت ها	ماه مبارک رمضان	مراسم اعتکاف
دعا و مناجات	گرامیداشتها		

فعالیت های فنی و حرفه ای و اشتغال زایی:

هنرهای دستی	کامپیوتر	خیاطی و گلدوزی	تاسیسات
تعمیرات لوازم			

فعالیت های گروه جذب مشارکت های مردمی:

جذب منابع مالی از خیرین	جذب اعتبار از سایر منابع و نهادها	برگزاری همایش خیرین کانون	شناسایی ظرفیت های خدماتی منطقه
-------------------------	-----------------------------------	---------------------------	--------------------------------